



ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ

НАУКА І ПРАКТИКА

1'2026

ISSN 2707-1871



VIII НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОРУМ

ІМУНОЛОГІВ, АЛЕРГОЛОГІВ, МІКРОБІОЛОГІВ
ТА СПЕЦІАЛІСТІВ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ
(за участю міжнародних спеціалістів)

20-21 травня
ХАРКІВ-КИЇВ 2026



МАЙСТЕР-КЛАС

**12 ДРУЗІВ
АНДРОЛОГІЇ**

📅 **27 травня 2026 року**
Київ



ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ

НАУКА І ПРАКТИКА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить 4 рази на рік

1'2026**РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ***Медичні науки:*

Курченко А.І. (Головний редактор)
Дріянська В.Є. (заст. головного редактора)
Порошина Т.В. (науковий консультант)
Грандо Сергій (Ірвайн, США)
Радослав Спєвак (Краків, Польща)
Марек Страка (Братислава, Словаччина)
Валентина Фесенкова (Огаста, США)
Бернардо Мануель де Соуза Пінто (Порту, Португалія)
Бабаджан В.Д.
Возіанов С.О.
Гогунська І.В.
Гольцев А.М.
Господарський І.Я.
Непомнящий В.М.
Скляр Н.І.
Степаненко Р.Л.
Шарікадзе О.В.

Біологічні науки:

Колибо Д.В.
Король Л.В.
Нікуліна Г.Г.
Руденко А.В.
Савченко В.С.
Сківка Л.М.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Базалицька С.В. (Київ), Бутенко Г.М. (Київ), Вітовська О.П. (Київ),
Дитятковська Є.М. (Дніпро), Драннік Г.Г. (Канада), Заболотний
Д.І. (Київ), Зайков С.В. (Київ), Засєда Ю.І. (Київ), Кайдашев І.П.
(Запоріжжя), Коваль Г.Д. (Чернівці), Коноваленко С.В. (Київ),
Мельников О.Ф. (Київ), Мінухін В.В. (Харків), Мінченко Ж.М.
(Київ), Недельська С.М. (Запоріжжя), Пшенична І.В. (Київ),
Співак М.Я. (Київ), Фещенко Ю.І. (Київ), Чернюк Н.В. (Івано-
Франківськ), Чоп'як В.В. (Львів), Широбоков В.П. (Київ)

ЗАСНОВНИК

ДУ «Інститут урології ім. акад. О. Ф. Возіанова НАМН
України»

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 15721-4193Р від 08.10.2009 р.

Включено до переліку наукових фахових видань
України, Додаток 3 до наказу Міністерства освіти і
науки України від 26.11.2020 № 1471.
Категорія «Б».

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

04053, м. Київ, вул. В. Винниченка, 9А
ДУ «Інститут урології імені академіка О.Ф.Возіанова»
Національна академія медичних наук України

info@immunology.org.ua

www.immunology.org.ua

Матеріали друкуються мовою оригіналу (українською або англійською).

За зміст рекламної інформації відповідальність несе рекламодавець.

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції. Відповідальність за науковий рівень поданих робіт та достовірність отриманих результатів несуть автори.

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.

Передрук публікацій здійснювати тільки за згодою редакції.

Рекомендовано до друку Вченою Радою ДУ «Інститут Урології НАМН України»,
Протокол № 3 від 24.03.2026 р.

Наклад 1000 прим.

Здано в набір 26.03.2026. Підписано до друку 30.03.2026.

Формат паперу 64×84 1/8. Гарнітура PragmaticaC. Ум. друк. арк. 8,84. Замовлення № 300326

Зверстано і надруковано ТОВ "ЮСТОН ІНФО"

03061, Україна, м. Київ, вул. Ярослава Галана, буд. 2, кв. 130

Тел.: +380681959292

E-mail: manager.yuston@ukr.net, director.yuston@ukr.net

www.yuston.info



IMMUNOLOGY AND ALLERGOLOGY

SCIENCE AND PRACTICE

PRACTICAL, SCIENTIFIC JOURNAL

Published 4 times a year

1'2026

EDITORIAL COLLEGE

Medical sciences:

Kurchenko A.I. (Editor-in-Chief)
Driianska V.Ye. (Deputy Editor-in-Chief)
Poroshyna T.V. (Scientific Consultant)
Sergei A. Grando (Irvine, USA)
Radosław Śpiewak (Kraków, Poland)
Valentyna Fesenkova (Augusta, USA)
Bernardo Manuel de Sousa Pinto (Portu, Portugal)
Bernardo Manuel de Sousa Pinto
Babadzhan V.D.
Vozianov S.O.
Hohunskaya I.V.
Holtsev A.M.
Hospodarskyi I.Ya.
Nepomniashchyi V.M.
Skliar N.I.

Biological science:

Kolybo D.V.
Korol L.V.
Nikulina H.H.
Rudenko A.V.
Savchenko V.S.
Skivka L.M.

EDITORIAL COUNCIL

Bazalytska S.V. (Kyiv), Butenko H.M. (Kyiv), Cherniuk N.V. (Ivano-Frankivsk), Chopiak V.V. (Lviv), Drannik A.G. (Canada), Dytyatkovska Ye.M. (Dnipro), Feshchenko Yu.I. (Kyiv), Kaidashev I.P. (Zaporizhzhia), Konovalenko S.V. (Kyiv), Koval H.D. (Chernivtsi), Melnykov O.F. (Kyiv), Minchenko Zh.M. (Kyiv), Minukhin V.V. (Kharkiv), Nedielska S.M. (Zaporizhzhia), Pshenychna I.V. (Kyiv), Shyrobokov V.P. (Kyiv), Spivak M.Ya. (Kyiv), Vitovska O.P. (Kyiv), Zabolotnyi D.I. (Kyiv), Zaikov S.V. (Kyiv), Zaseda Yu.I. (Kyiv).

FOUNDER

State Center "Institute of Urology AMS of Ukraine"
State Registration Certificate KB № 15721-4193P
dated 08.10.2009.

Included in the list of scientific professional publications
of Ukraine,

Annex 3 to the order of the Ministry of Education and
Science of Ukraine 26.11.2020 № 1471. Category "B".

EDITORIAL ADDRESS

04053, Kyiv, V. Vynnychenko str, 9a
DU "Institute of Urology Named After
Academic O.F. Vozianov"
National Academy of Medical Sciences of Ukraine

info@immunology.org.ua
www.immunology.org.ua

Printed materials in the original language (Ukrainian or English).

The content of advertising responsibility of the advertiser.

Conference proceedings are published in author's edition. Responsibility for the scientific level of the submitted works and the reliability of the results are the authors.

Editorial board does not always shared the view of the authors of publications.

Reprint articles carried out only with the consent of the publisher.

Recommended for publication by the Academic Council of State Center "Institute of Urology AMS of Ukraine",
Protocol No. 3 dated March 24, 2026

Edition 1000 copies

Designed and printed by "YUSTON INFO" LLC
03061, Ukraine, Kyiv, Yaroslava Galana Street, Building 2, Apartment 130
Tel.: +380681959292

E-mail: manager.yuston@ukr.net, director.yuston@ukr.net
www.yuston.info

Certificate of making a publishing house subject to publication in the state register of publishers, manufacturers and distributors
of publishing products series DK No. 8361 dated June 16, 2025.

— ЗМІСТ —

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛІКСИРУ, ЩО РЕГУЛЮЄ ЦЕНТРАЛЬНУ НЕРВОВУ СИСТЕМУ, У ДОПОМІЖНІЙ ТЕРАПІЇ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ГЕНЕРАЛІЗОВАНИМ ПЕРІОДОНТИТОМ ТА ТРИВОЖНОЮ СИМПТОМАТИКОЮ СЕРЕД ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ В ЗОНАХ БОЙОВИХ ДІЙ	
ХУДЯКОВА М. Б.	5
БРОНХІАЛЬНА АСТМА В АСПЕКТІ ФЕНОТИПІВ, ЕНДОТИПІВ І ПАТОГЕНЕЗУ (ПОВІДОМЛЕННЯ ПЕРШЕ)	
ХОДОШ Е.М., ЯКОВЕНКО О.К., НАРТОВ П.В.	9
АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ГУМОРАЛЬНОЇ ІМУННОЇ ВІДПОВІДІ У ДІТЕЙ З ЛІМФОПРОЛІФЕРАТИВНИМ СИНДРОМОМ	
ГРЕЧАНІНА Ю. Б., ЛЯДОВА Т. І., ПОПОВ М. М., ВОЛОБУЄВА О. В., ФРОЛОВА Т. В., САВВО О. М., КАРПУШЕНКО Ю. В., МОЛОДАН Л. В., Д'ЯЧЕНКО О. О., КРАСОВ О. В.	18
КЛІНІКО-ІМУНОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЦІАНОКОБАЛАМІНУ В КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ РЕПАРАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ РОГІВКИ РІЗНОГО ГЕНЕЗУ	
ГРЕБЕНЬ Н.К.	26
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ ГІСТАМІНОВОГО СТАТУСУ У ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ	
ГРЕЧАНІН Я.Р.	34
РОЗШИРЕНИЙ НЕОНАТАЛЬНИЙ СКРИНІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ ТЯЖКОГО КОМБІНОВАНОГО ІМУНОДЕФІЦИТУ: КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК ДЕФІЦИТУ RAG1	
ГАВІЛЕЙ А.С., ГУРІНА М.А.	38
ІМУНОЛОГІЧНІ ТА ФАРМАКОГЕНЕТИЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ВІДПОВІДІ НА ТЕРАПІЮ ТОФАЦИТИНІБОМ ПРИ БЛЯШКОВОМУ ПСОРИАЗІ ТА ПСОРИАТИЧНІЙ АРТРОПАТІЇ: РОЛЬ СИГНАЛЬНОГО ШЛЯХУ JAK/STAT ТА ПОЛІМОРФІЗМУ СҮРЗА4	
КУРЧЕНКО Т.Б.	43
ЕФЕКТИВНІСТЬ ІМУНОКОРИГУЮЧОЇ ТЕРАПІЇ У ХВОРИХ НА ІНФЕКЦІЙНИЙ МОНОНУКЛЕОЗ, СПРИЧИНЕНИЙ ВІРУСОМ ЕПШТЕЙНА–БАРР	
ПАВЛІКОВА К.В.	49
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЗАПАЛЬНИХ ТА ПРОТИЗАПАЛЬНИХ ЦИТОКІНІВ ПРИ КАТАРАКТІ У ПОЄДНАННІ З ПЕРВИННОЮ ВІДКРИТОКУТОВОЮ ГЛАУКОМОЮ	
СКРИПНИК Р.Л., КРАСНОЖАН О.В.	54
АВТОРАМ ЖУРНАЛЬНИХ ПУБЛІКАЦІЙ	59

— CONTENT —

THE USE OF AN ELIXIR REGULATING THE CENTRAL NERVOUS SYSTEM IN THE ADJUNCTIVE TREATMENT OF PATIENTS WITH GENERALIZED PERIODONTITIS AND ANXIETY SYMPTOMS AMONG CIVILIANS IN COMBAT ZONES	
M.B. Khudiakova	5
BRONCHIAL ASTHMA IN ASPECT OF PHENOTYPES, ENDOTYPES AND PATHOGENESIS	
<i>(Message one)</i>	
E.M. Khodosh, O.K. Yakovenko, P.V. Nartov	9
ANALYSIS OF HUMORAL IMMUNE RESPONSE PARAMETERS IN CHILDREN WITH LYMPHOPROLIFERATIVE SYNDROME	
Yu.B. Grechanina, T.I. Lyadova, M.M. Popov, O.V. Volobuyeva, T.V. Frolova, O.M. Savvo, Y.V. Karpushenko, L.V. Molodan, O.O. Diachenko, O.V. Krasov	18
CLINICAL AND IMMUNOLOGICAL RATIONALE FOR THE EFFICACY OF CYANOCOBALAMIN IN THE COMPLEX THERAPY OF CORNEAL REPARATIVE PROCESSES OF VARIOUS GENESIS	
N.K. Greben.	26
CERTAIN CHARACTERISTICS OF HISTAMINE STATUS CHANGES IN CHILDREN DURING THE WAR	
Ya. R. Hrechanin	34
EXPANDED NEWBORN SCREENING AS A TOOL FOR EARLY DIAGNOSIS OF SEVERE COMBINED IMMUNODEFICIENCY: A CLINICAL CASE OF RAG1 DEFICIENCY	
A.S. Havilej, M.A. Hurina.	38
IMMUNOLOGICAL AND PHARMACOGENETIC DETERMINANTS OF RESPONSE TO TOFACITINIB THERAPY IN PLACK PSORIASIS AND PSORIATIC ARTHROPATHY: THE ROLE OF THE JAK/STAT SIGNALING PATHWAY AND CYP3A4 POLYMORPHISM	
T.B. Kurchenko	43
EFFECTIVENESS OF IMMUNOCORRECTIVE THERAPY IN PATIENTS WITH EPSTEIN–BARR VIRUS-INDUCED INFECTIOUS MONONUCLEOSIS	
K.V. Pavlikova	49
FEATURES OF PRO- AND ANTI-INFLAMMATORY CYTOKINES IN CATARACT COMBINED WITH PRIMARY OPEN-ANGLE GLAUCOMA	
R.L. Skrypnyk, O.V. Krasnozhan	54
TO AUTHORS OF JOURNAL PUBLICATIONS	59

THE USE OF AN ELIXIR REGULATING THE CENTRAL NERVOUS SYSTEM IN THE ADJUNCTIVE TREATMENT OF PATIENTS WITH GENERALIZED PERIODONTITIS AND ANXIETY SYMPTOMS AMONG CIVILIANS IN COMBAT ZONES

M.B. KHUDIAKOVA

Kharkiv national medical university
Kharkiv, Ukraine

Introduction. In the complex treatment of patients with generalized periodontitis (GP), it is essential to consider the etiology and pathogenesis of dystrophic-inflammatory periodontal diseases, especially when certain systemic factors exert a significant influence [1]. A reduction in host resistance is facilitated by systemic diseases, tobacco smoking, psychological stress, and anxiety, among others [1, 6, 8]. The presence of stress significantly impacts organism resistance and, consequently, the development, progression, and treatment of periodontal diseases [1, 6, 8]. Therefore, stress levels should be integrated into the complex treatment planning for patients with generalized periodontitis.

In accordance with the United Nations General Assembly Resolution No. 70/1 dated September 25, 2015, which established the Global Sustainable Development Goals until 2030, and the Decree of the President of Ukraine No. 722/2019 'On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the Period until 2030,' one of the declared objectives is to ensure healthy lifestyles and promote well-being for all at all ages [2]. In this context, Ukrainian dental services, which operate outside the primary healthcare level, play a crucial role in the therapeutic and diagnostic activities of medical institutions [3].

Dentistry is not included in the list of services provided at the primary healthcare level in Ukraine. During the war, the National Health Service of Ukraine (NHSU) covers pediatric and emergency dental care, and some dental institutions maintain access to state guarantee programs. However, dentistry in Ukraine currently lacks sufficient state financial support. Access to dental care has significantly decreased for socially vulnerable groups, and in rural areas, it is practically impossible to obtain [3].

On February 24, 2022, martial law was imposed in Ukraine, necessitating new approaches to the entire healthcare system, including the provision of dental care to the civilian population. Since the start of the full-scale invasion, dentists have continued to provide professional care; in active combat zones and adjacent territories, they have sought

every opportunity to organize emergency and essential services. There is a paucity of information in both Ukrainian and international professional literature regarding the organization of outpatient dental care under martial law. Although combat operations in eastern Ukraine have been ongoing since 2014, the previous lack of a nationwide state of martial law meant that the specifics of providing periodontal care to civilians in active combat zones had not been previously analyzed [4].

The author summarizes the main factors that significantly limit the provision of specialized dental care in areas of ongoing hostilities or occupied territories. The primary challenges of state regulation within the domestic dental care system—responsible for its current state of crisis—are identified. Attention is drawn to the fact that over the past five years, not a single dental office has been equipped and commissioned using public funds. All dental equipment in stationary and mobile offices of field hospitals and combat units is currently provided by volunteers. Furthermore, there are still no legislatively approved competitive "rules of the game" within the dental system, such as regulatory legal acts or documents on the professional self-government of dentists [5]. With this in mind, a medication regimen has been proposed for the treatment of patients with chronic GP of grade II severity and anxiety symptoms residing in combat zones.

The aim of the study was to evaluate the clinical efficacy of a comprehensive treatment for patients with generalized periodontitis (GP) and anxiety symptoms residing in combat zones, specifically focusing on the adjunctive use of a CNS-regulating elixir.

Materials and Methods. A total of 40 patients who sought periodontal care at the University Dental Center of the Department of Dentistry at Kharkiv National Medical University (KhNMU) during 2022–2023 were included in this cross-sectional study. The study group comprised 15 men (aged 40–59) and 25 women (aged 45–58). The periodontal status was assessed according to the 2017 World Workshop on the Classification of Periodontal and Peri-Implant Diseases and Conditions [7].

All participants underwent a clinical periodontal examination using a WHO periodontal probe and radiographic evaluation (orthopantomography). Patient anxiety levels were assessed using the DASS-21 and the Spielberger-Hanin Anxiety Inventory (SHAI). Gingival inflammation was evaluated using the Schiller-Pisarev test (1962). Gingival bleeding was assessed using the Papillary Bleeding Index (PBI) (H.R. Mühlemann, S. Son, 1971).

Patients completed the Spielberger-Hanin questionnaire to determine both trait (personal) and state (situational) anxiety. Responses were evaluated according to established keys, and total scores were calculated separately for each scale.

Patients with generalized periodontitis (GP) underwent professional oral hygiene, including the removal of all dental deposits and irrigation of periodontal pockets with a chamomile extract solution (Prima Flora™; 10 drops per 100 ml of water). This was followed by thorough subgingival scaling and root planing (SRP therapy) to remove demineralized cementum and dentin. Medicinal treatment for symptomatic gingivitis (specifically chronic catarrhal gingivitis) was performed identically in patients of both groups.

The presence of gingival inflammation was further evaluated using the Schiller-Pisarev test and the PMA index (C. Parma, 1961). Oral hygiene status was assessed using the Simplified Oral Hygiene Index (OHI-S; Greene-Vermillion, 1964). Periodontal condition was assessed using the Periodontal Index (PI) by A.L. Russel (1956). The obtained data were statistically processed using specialized software on personal computers.

Results and Discussion. It was established that the primary reason for seeking periodontal care among civilians in combat zones with anxiety symptoms was the urgent need for comprehensive treatment of periodontal disease.

To evaluate the clinical efficacy of the proposed method, 40 patients with Stage II chronic generalized periodontitis (GP) and concomitant anxiety symptoms were examined and treated. The participants were divided into two groups: the Main Group (n=30) and the Control (Comparison) Group (n=10).

The Main Group (75.00% of participants) received a comprehensive treatment regimen supplemented with Relax elixir (Prima Flora™) at a dosage of 10 drops three times daily after meals. This CNS-regulating elixir contains a complex of botanical extracts (Valerian root, Motherwort, Agastache foeniculum, Pomegranate, Oregano, St. John's wort, and Mint) combined with Tryptophan, Nicotinamide (Vitamin B3), Magnesium, Vitamin B6, and Folic acid.

The Control Group (25.00% of participants) received the standard comprehensive treatment identical to the main group, but without the adjunctive use of the Relax elixir.

Analysis of the treatment outcomes revealed a reduction in gingival inflammation across both study groups. The Schiller-Pisarev test became negative in both groups. However, quantitative evaluation using the Svarov iodine index demonstrated superior results in the Main Group: the index decreased from 2.76 ± 0.19 to 1.29 ± 0.09 points. In the Control Group, the index decreased from 2.76 ± 0.19 to 1.41 ± 0.09 points. The post-treatment Schiller-Pisarev scores between the two groups were statistically significantly different ($p < 0.05$).

Furthermore, the Papillary Bleeding Index (PBI) in the Main Group decreased significantly from 2.74 ± 0.19 to 0.65 ± 0.06 points. In the Control Group, the PBI decreased from 2.77 ± 0.19 to 0.82 ± 0.07 points. The difference in post-treatment PBI scores between the Main and Control groups was statistically significant ($p < 0.05$), indicating the enhanced efficacy of the proposed treatment regimen incorporating the CNS-regulating elixir.

Conclusions. The results of this study indicate a significant stabilization of the pathological process in the periodontal tissues of patients treated with the proposed regimen. The data demonstrate that the adjunctive use of a CNS-regulating elixir in a comprehensive treatment protocol exerts a beneficial effect on the dystrophic-inflammatory processes in the periodontium. These findings confirm the clinical efficacy of the proposed method for managing generalized periodontitis in civilians residing in combat zones who exhibit symptoms of anxiety.

REFERENCES

1. Mazur I, Mazur P. Oral health, periodontal phenotype in patients with different mineral density (morphotypes) of bone tissue. *Pain, Joints, Spine.* 2023;13(3):187–194. doi:10.22141/pjs.13.3.2023.384.
2. Decree of the President of Ukraine. No. 722/2019 “On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the Period until 2030” (dated September 30, 2019) [Internet]. Available from: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.
3. Kryzyna N, Kryzyna O. State regulation of dental care provision in Ukraine. *Scientific Prospects.* 2023;3(33):85–98.
4. Kaniura OA, Bidenko NV, Kolenko YG, et al. Experience in providing dental care under martial law. *Modern Dentistry.* 2022;(3-4):38–44. Available from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ss_2022_3-4_10.

5. *Makhinchuk NV.* Features of the institutional and legal mechanism of public management of the development of the dental care system for the population in Ukraine. Public Administration and Customs Administration. 2022;1(32):29–35. doi:10.32836/2310-9653-2022-1.6.
6. *Kononova O.* Features of treatment of patients with generalized periodontitis with manifestations of psychoemotional stress. Actual Dentistry. 2019;(2):32–35. doi:10.33295/1992-576X-2019-2-32.
7. *Borysenko AV.* New classification of periodontal diseases and periimplant conditions (2017). Actual Dentistry. 2019;(3):24. doi:10.33295/1992-576X-2019-3-24.
8. *Horodnov E.* Methods of researching the quality of life in patients with dental diseases. In: Current trends in scientific research development. Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. Boston, USA: BoScience Publisher; 2024. p. 21–27. Available from: <https://sci-conf.com.ua>.

SUMMARY

THE USE OF AN ELIXIR REGULATING THE CENTRAL NERVOUS SYSTEM IN THE ADJUNCTIVE TREATMENT OF PATIENTS WITH GENERALIZED PERIODONTITIS AND ANXIETY SYMPTOMS AMONG CIVILIANS IN COMBAT ZONES

M.B. Khudiakova

Kharkiv national medical university
Kharkiv, Ukraine

Introduction. Generalized periodontitis (GP) is a multifactorial dental disease characterized by an infectious-inflammatory process in the periodontal tissues, leading to the gradual destruction of the tooth-supporting apparatus and resorption of the alveolar process.

Stress significantly affects the body's resistance and, consequently, influences the development, course, and treatment outcomes of periodontal diseases. Its impact should be considered in the comprehensive management of patients with generalized periodontitis.

Hostilities in the eastern regions of Ukraine have continued since 2014; however, until 2022, martial law had not been imposed throughout the entire territory of the country. The specific features of providing dental care to civilians in active combat zones have not previously been the subject of separate analysis.

Objective. The aim of the study was to determine the clinical effectiveness of comprehensive treatment of generalized periodontitis in patients residing in combat zones and presenting with anxiety symptoms under martial law, using an elixir that regulates the function of the central nervous system.

Materials and methods. A cross-sectional study included 40 patients who sought periodontal care at the University Dental Center of the Department of Dentistry, Kharkiv National Medical University, during 2022–2023.

The study population comprised 15 men aged 40–59 years and 25 women aged 45–58 years.

The condition of periodontal tissues was assessed according to the 2017 International Classification of Periodontal Diseases. All participants underwent clinical periodontal examination using a WHO periodontal probe and radiographic examination (orthopantomography).

The level of psychological stress was assessed using the DASS-21 and the Spielberger–Khanin questionnaires.

The presence and severity of gingival inflammation were determined using the Schiller–Pisarev test (1962). Gingival bleeding was assessed using the Papillary Bleeding Index (PBI) (Mühlemann & Son, 1971).

Results. Analysis of treatment outcomes demonstrated a reduction in gingival inflammation in both study subgroups, as evidenced by negative Schiller–Pisarev test results in the main subgroup and the comparison subgroup.

Quantitative assessment of the Schiller–Pisarev test using the Svrakov iodine number showed that in patients of the main subgroup with stage II generalized periodontitis, the indicator decreased from 2.76 ± 0.19 to 1.29 ± 0.09 points. In the comparison subgroup, the corresponding value decreased from 2.76 ± 0.19 to 1.41 ± 0.09 points.

After treatment, Schiller–Pisarev test values differed statistically significantly between the two subgroups ($p < 0.05$).

In patients of the main subgroup with stage II generalized periodontitis, the PBI decreased from 2.74 ± 0.19 to 0.65 ± 0.06 points. In the comparison subgroup, the PBI decreased from 2.77 ± 0.19 to 0.82 ± 0.07 points.

The obtained results in the main and comparison subgroups differed statistically significantly ($p < 0.05$).

Conclusion. The results of the study indicate stabilization of the pathological process in periodontal tissues. The proposed comprehensive treatment method, including the use of an elixir regulating central nervous system function, has a favorable effect on the course of the dystrophic-inflammatory process in the periodontium and confirms its effectiveness in patients with generalized periodontitis who reside in combat zones and present with anxiety symptoms.

Keywords: complex treatment, generalized periodontitis, anxiety symptoms, combat operations, elixir, central nervous system, civilians.

РЕЗЮМЕ

**ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛІКСИРУ, ЩО РЕГУЛЮЄ
ЦЕНТРАЛЬНУ НЕРВОВУ СИСТЕМУ, У
ДОПОМІЖНІЙ ТЕРАПІЇ ПАЦІЄНТІВ ІЗ
ГЕНЕРАЛІЗОВАНИМ ПЕРІОДОНТИТОМ ТА
ТРИВОЖНОЮ СИМПТОМАТИКОЮ СЕРЕД
ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ В ЗОНАХ БОЙОВИХ ДІЙ***Худякова М. Б.*

Харківський національний медичний університет
м. Харків, Україна

Вступ. Генералізований пародонтит (ГП) — багатофакторне стоматологічне захворювання, що характеризується інфекційно-запальним процесом у тканинах пародонта з поступовим руйнуванням опорно-утримувального апарату зубів і резорбцією альвеолярного відростка.

Стрес має значний вплив на опірність організму та, відповідно, на розвиток, перебіг і результати лікування захворювань пародонта. Його вплив слід враховувати під час комплексного лікування пацієнтів із генералізованим пародонтитом.

Бойові дії у східних регіонах України тривають із 2014 року; водночас до 2022 року воєнний стан не запроваджувався на всій території держави. Особливості надання стоматологічної допомоги цивільному населенню в зонах активних бойових дій раніше не були предметом окремого аналізу.

Метою нашого дослідження було визначення клінічної ефективності комплексного лікування генералізованого пародонтиту у пацієнтів, які перебувають у зонах проведення бойових дій та мають прояви тривожності, в умовах воєнного стану із застосуванням еліксиру, що регулює функцію центральної нервової системи.

Матеріали та методи. До крос-секційного дослідження було залучено 40 пацієнтів, які звернулися за стоматологічною пародонтологічною допомогою до Університетського стоматологічного центру (УСЦ) кафедри стоматології Харківського національного медичного університету (ХНМУ) протягом 2022–2023 років.

Серед обстежених було 15 чоловіків віком 40–59 років та 25 жінок віком 45–58 років.

Стан тканин пародонта оцінювали відповідно до Міжнародної класифікації захворювань пародонта (2017). Усім учасникам дослідження проводили клінічне пародонтологічне обстеження з

використанням пародонтального зонда зі шкалою BOO3, а також рентгенологічне дослідження (ортопантомографію).

Рівень психологічного стресу оцінювали за допомогою опитувальників DASS-21 та Спілберга-Ханіна.

Наявність і ступінь запалення ясен визначали за допомогою проби Шиллера-Пісарєва (1962). Рівень кровоточивості ясен оцінювали за папілярним індексом кровоточивості PBI (Mühlemann & Son, 1971).

Результати. Аналіз результатів лікування показав, що рівень запалення ясен знижувався в пацієнтів обох дослідних підгруп, про що свідчила негативна проба Шиллера-Пісарєва в основній підгрупі та підгрупі порівняння.

Кількісна оцінка проби Шиллера-Пісарєва за йодним числом Свракова показала, що в пацієнтів основної підгрупи з II ступенем генералізованого пародонтиту показник зменшився з $2,76 \pm 0,19$ до $1,29 \pm 0,09$ бала. У підгрупі порівняння відповідний показник знизився з $2,76 \pm 0,19$ до $1,41 \pm 0,09$ бала.

Після лікування значення проби Шиллера-Пісарєва в обох підгрупах статистично достовірно відрізнялися ($p < 0,05$).

У пацієнтів основної підгрупи з II ступенем генералізованого пародонтиту індекс PBI знизився з $2,74 \pm 0,19$ до $0,65 \pm 0,06$ бала. У підгрупі порівняння значення індексу PBI зменшилося з $2,77 \pm 0,19$ до $0,82 \pm 0,07$ бала.

Отримані результати в основній підгрупі та підгрупі порівняння статистично достовірно відрізнялися ($p < 0,05$).

Висновок. Результати проведеного дослідження свідчать про стабілізацію патологічного процесу в тканинах пародонта. Застосування запропонованого методу комплексного лікування із включенням еліксиру, що регулює функцію центральної нервової системи, чинить сприятливий вплив на перебіг дистрофічно-запального процесу в пародонті та підтверджує його ефективність у пацієнтів із генералізованим пародонтитом, які перебувають у зонах бойових дій та мають прояви тривожності.

Ключові слова: комплексне лікування, генералізований пародонтит, прояви тривожності, військовий стан, еліксир, центральна нервова система, цивільне населення.

АВТОРСЬКА ДОВІДКА

• **Maryna B. Khudiakova**

PhD (Medicine), Associate Professor at the Department of Dentistry, Educational and Scientific Institute of Postgraduate Education, Kharkiv National Medical University.

Address: 51 Peremohy Ave., Kharkiv, 61174, Ukraine

Tel.: +380955053164

E-mail: mrkh74@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6142-6801>

• **Худякова Марина Борисівна**

К.мед.н., доцент кафедри стоматології Навчально-наукового інституту післядипломної освіти Харківського національного медичного університету

Адреса: пр. Перемоги, 51, м. Харків, 61174, Україна

Тел.: +380955053164

E-mail: mrkh74@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6142-6801>

Отримано / Received 10.02.2026

Рецензовано / Revised 17.02.2026

Прийнято до друку / Accepted 24.02.2026